

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ	σελ. 1
A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ	
1. Ορισμός Υπεύθυνου Βοηθού Διευθυντή για τα Προγράμματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ)	σελ. 3
2. Κριτήρια επιλογής εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε Προγράμματα ΕΑΕ	σελ. 4
3. Ατομικός Φάκελος Μαθητή/τριας ΕΑΕ	σελ. 4
4. Έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή/τριας ΕΑΕ	σελ. 5
5. Αξιολόγηση Μαθητών/τριών ΕΑΕ	σελ. 5
6. Φοίτηση με το Καθεστώς του/της Μαθητή/τριας που λαμβάνει Πιστοποιητικό Παρακολούθησης	σελ. 6
B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΕΑΕ)	
1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα ΕΑΕ και Ειδικών Μονάδων	σελ. 7
2. Πρόγραμμα παιδιών με Απώλεια Ακοής	σελ. 7
3. Πρόγραμμα παιδιών με Απώλεια Όρασης	σελ. 7
4. Καταρτισμός του Προγράμματος ΕΑΕ	σελ. 7
5. Ευθύνη Εφαρμογής Προγραμμάτων ΕΑΕ	σελ. 8
6. Απαλλαγές	σελ. 9
I. Απαλλαγές Γυμνασίου	σελ. 9
II. Απαλλαγές – Στηρίξεις Λυκείου	σελ. 11
7. Απουσίες	σελ. 13
8. Παροχή Διευκολύνσεων	σελ. 13
Γ. ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ	
1. Γενικά	σελ.14
2. Καταρτισμός Προγράμματος Ειδικής Μονάδας στη Μέση Εκπαίδευση	σελ.15
3. Τύποι Ειδικών Μονάδων	σελ.16
α) Ειδικές Μονάδες Γυμνασίων	σελ.16
β) Ειδικές Μονάδες Λυκείων	σελ.16
γ) Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση	σελ.17
Δ. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
1. Καθήκοντα Συνδεδειγμένων Λειτουργιών	σελ.17
2. Καθήκοντα Βοηθού Διευθυντή/τριας, Υπεύθυνου Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής	σελ.18
3. Καθήκοντα Υπεύθυνου/ης Καθηγητή/τριας Ειδικής Μονάδας	σελ.19
4. Καθήκοντα Διδασκόντων/ουσών σε Προγράμματα Ειδικής Αγωγής	σελ.20
Ε. ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
1. Περιπτώσεις Παροχής Κατ' οίκον Εκπαίδευσης	σελ.20
2. Χώρος και χρόνος διεξαγωγής μαθημάτων Κατ' οίκον Εκπαίδευσης	σελ.21
3. Τελικές/ Κατατακτήριες Εξετάσεις ή Ανεξετάσεις Σεπτεμβρίου για παιδιά με Κατ' οίκον Εκπαίδευση	σελ.22
4. Εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την Κατ' οίκον Εκπαίδευση	σελ.22
5. Άλλα σημαντικά θέματα που αφορούν στην Κατ' οίκον Εκπαίδευση	σελ.22

Στ. Διαδικασία Παραχώρησης Ειδικών Διευκολύνσεων κατά τα Διαγωνίσματα, τις Τελικές εξετάσεις Ιουνίου, Ανεξετάσεις Ιουνίου και κατατακτήριες Εξετάσεις

1. Γενικές οδηγίες	σελ.24
2. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης	σελ.24
3. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών με Απώλεια Ακοής	σελ.26

Θ. ΕΝΤΥΠΑ

Έντυπο 1	Υπεύθυνη Δήλωση για Μεταφορά Ατομικού Φακέλου Μαθητή/τριας ΕΑΕ
Έντυπο 2	Ατομικό Έντυπο Αξιολόγησης Μαθητή/τριας Ειδικής Μονάδας Ενδεικτικός Τρόπος Συμπλήρωσης Εντύπου 2
Έντυπο 3	Ατομικό Έντυπο Αξιολόγησης Μαθητή/τριας Ειδικής Μονάδας
Έντυπο 4	Παραπομπή για αξιολόγηση αναπηρίας και ικανοτήτων εργασίας τελειόφοιτου σχολείου Μέσης Εκπαίδευσης ή Ειδικού Σχολείου με σκοπό την ένταξη στην απασχόληση με στήριξη
Έντυπο 5	Πιστοποιητικό Απόλυσης Μαθητών/τριών Ειδικής Μονάδας Γυμνασίου
Έντυπο 6	Πιστοποιητικό Απόλυσης Μαθητών/τριών Ειδικής Μονάδας Λυκείου
Έντυπο 7	Πιστοποιητικό Παρακολούθησης Α΄ και Β΄ Τετραμήνου Μαθητών/τριών Ειδικής Μονάδας Γυμνασίου
Έντυπο 8	Πιστοποιητικό Παρακολούθησης Α΄ και Β΄ Τετραμήνου Μαθητών/τριών Ειδικής Μονάδας Λυκείου

Η Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση περιλαμβάνει τα ακόλουθα προγράμματα:

- Μαθησιακών Δυσκολιών
- Ειδικής Μονάδας
- Στήριξης παιδιών με προβλήματα Όρασης
- Στήριξης παιδιών με απώλεια Ακοής
- Κατ' οίκον Εκπαίδευσης

Η ορθή λειτουργία των Προγραμμάτων ΕΑΕ αποτελεί ευθύνη της Διεύθυνσης του σχολείου, ενώ για την επιτυχή τους εφαρμογή θεωρείται απαραίτητη η εμπλοκή ολόκληρης της σχολικής μονάδας. Για αυτό τον λόγο, καθίσταται επιτακτική η ανάγκη ανάπτυξης στενής συνεργασίας μεταξύ των καθηγητών/τριών των Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής, του/της Β.Δ. υπεύθυνου/ης για τα εν λόγω Προγράμματα, του/της ΣΕΑ και όλων των διδασκόντων στις τάξεις των παιδιών που μετέχουν στα συγκεκριμένα Προγράμματα.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού αναγνωρίζοντας το δικαίωμα των παιδιών και ατόμων με αναπηρία για πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους σε όλους τους τομείς, βάσει και της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και των περί συναφών θεμάτων (Κυρωτικό) Νόμο του 2011, (Ν. 8(11)/2011) από την Κυπριακή Δημοκρατία, θέτει ως πρωταρχική επιδίωξη και υποχρέωση του σχολείου την παροχή ίσων ευκαιριών για συμμετοχή και επιβράβευση των παιδιών της Ειδικής Αγωγής σε όλες τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες εντός και εκτός της σχολικής μονάδας (βλ. σχετική εγκύκλιο με θέμα «Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση των μαθητών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία» <http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp1988a>).

Σε περίπτωση οποιουδήποτε προβλήματος, ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να απευθύνεται άμεσα στον Υπεύθυνο Β.Δ. για την Ειδική Αγωγή και τον καθηγητή Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής (ΣΕΑ), οι οποίοι με τη σειρά τους θα ενημερώνουν τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό του σχολείου και τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο. Όπου κρίνεται αναγκαίο, θα ενημερώνεται και η Προϊσταμένη της Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης.

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Ορισμός Υπεύθυνου Βοηθού Διευθυντή για τα Προγράμματα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ)

Ο Διευθυντής του σχολείου ορίζει από την αρχή της σχολικής χρονιάς ένα Βοηθό Διευθυντή ως Υπεύθυνο για τα Προγράμματα ΕΑΕ, βάσει των ακόλουθων κριτηρίων: Ι. Ευαισθησία σε θέματα Ειδικής

Αγωγής II. Σχεσιακή - εμπυχωτική ικανότητα III. Παιδαγωγική κατάρτιση (κάτοχος Μεταπτυχιακού Τίτλου ή 2ου Πτυχίου στην Ειδική Αγωγή, Μετεκπαίδευση/ Σεμιναριακή Επιμόρφωση). Ο αυξημένος φόρτος εργασίας που έχει να επιτελέσει ο Β.Δ. Υπεύθυνος ΕΑΕ αποτελεί σημαντική παράμετρο που πρέπει να ληφθεί υπόψη, κατά τη διαδικασία καταμερισμού ευθυνών και καθηκόντων.

2. Κριτήρια επιλογής εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε Προγράμματα ΕΑΕ

Η επιλογή των καθηγητών/τριών Στήριξης και Ειδικών Μονάδων γίνεται από τη Διεύθυνση του σχολείου σε συνεργασία με τον Συνδετικό Λειτουργό. Ο/Η καθηγητής/τρια θα πρέπει να πληροί τα πιο κάτω κριτήρια:

- α) Εξειδίκευση σε θέματα Ειδικής Αγωγής (Κάτοχος Μεταπτυχιακού τίτλου ή 2ου Πτυχίου στην Ειδική Αγωγή, Μετεκπαίδευση/ Σεμιναριακή Επιμόρφωση).
- β) Ευαισθησία, παιδαγωγική φιλοσοφία και πεποίθηση ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα στη μάθηση μέσα στο γενικό σχολείο και ότι η παιδεία αντισταθμίζει κοινωνικές ανισότητες και περιβαλλοντικές ανεπάρκειες.
- γ) Σχεσιακή και εμπυχωτική ικανότητα.
- δ) Εμπειρία και αποτελεσματικότητα στη διδασκαλία των μαθημάτων ΕΑΕ.

Νοείται πως οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν το Πρόγραμμα Στήριξης είναι και οι διδάσκοντες/ουσες του αντίστοιχου μαθήματος στο τμήμα του/της μαθητή/τριας. Σε περίπτωση που αυτό είναι αδύνατο να εφαρμοστεί, ζητείται η σχετική έγκριση από την Προϊσταμένη Ειδικής Αγωγής. Στις ειδικές αυτές περιπτώσεις, ο εκπαιδευτικός του Προγράμματος Στήριξης συντονίζεται και συνεργάζεται με τον εκπαιδευτικό του τμήματος, ενώ και οι δύο συμμετέχουν στις συνεδρίες των Παιδαγωγικών Ομάδων του τμήματος του παιδιού, καθώς και στις πολυθεματικές συναντήσεις. Οι δύο εκπαιδευτικοί συναποφασίζουν για την αξιολόγηση του παιδιού.

Τονίζεται ότι τα μαθήματα Στήριξης της κάθε ομάδας μαθητών/τριών αναλαμβάνει ένας/μία μόνο καθηγητής/τρια ανά ειδικότητα και οι περίοδοι ΔΕΝ μοιράζονται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερους/ες καθηγητές/τριες. Το ίδιο ισχύει και για τις ατομικές περιπτώσεις μαθητών/τριών, όπως επίσης και για τις Ειδικές Μονάδες.

3. Ατομικός Φάκελος Μαθητή/τριας ΕΑΕ

Ο Υπεύθυνος Β.Δ. των Προγραμμάτων ΕΑΕ τηρεί στο Γραφείο του Ατομικό Φάκελο για κάθε μαθητή/τρια. Ο Ατομικός Φάκελος των μαθητών/τριών ΕΑΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει τις αποφάσεις της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ), αντίγραφο του ατομικού δελτίου, τις αξιολογήσεις τετραμήνων, ενδεικτικές εργασίες, διαγωνίσματα του/της μαθητή/τριας, πρακτικά των πολυθεματικών συναντήσεων και ό,τι άλλο κρίνεται αναγκαίο. Δικαίωμα Πρόσβασης στον Ατομικό αυτό

Φάκελο έχουν οι Διευθύνσεις Μέσης Γενικής και Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και οι Επιθεωρητές Μέσης Εκπαίδευσης για σκοπούς ενημέρωσης.

Ο Β.Δ Υπεύθυνος ΕΑΕ, στο τέλος της κάθε σχολικής χρονιάς (μέσα Ιουνίου), αποστέλλει τους Ατομικούς Φακέλους των μαθητών/τριών της Γ΄ τάξης Γυμνασίου στα σχολεία που πρόκειται να φοιτήσουν, επισυνάπτοντας κατάλληλα συμπληρωμένο το **ΕΝΤΥΠΟ 1**. Ο Διευθυντής του Λυκείου/Τεχνικής Σχολής, αφού παραλάβει τον Φάκελο, συμπληρώνει το Β΄ Μέρος του Εντύπου 1 και αποστέλλει αντίγραφο στο Γυμνάσιο. Όσον αφορά στον Ατομικό Φάκελο των μαθητών/τριών της Γ΄ Λυκείου/Τεχνικής, αυτός θα πρέπει να φυλάσσεται, μαζί με τα πρωτότυπα έντυπα, από τον Β.Δ. Υπεύθυνο ΕΑΕ στο σχολείο. Σε περίπτωση που ζητηθεί το περιεχόμενο του Φακέλου από τον γονέα/κηδεμόνα του/της μαθητή/τριας, τότε δίνεται αντίγραφο.

4. Έντυπο Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή/τριας

Το επισυναπτόμενο έντυπο (**ΕΝΤΥΠΟ 2**) συμπληρώνεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στην Ειδική Μονάδα, για κάθε παιδί. Η αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας βασίζεται στο ενδιαφέρον που δείχνει και την πρόοδο που κάνει σε σχέση πάντοτε με τον εαυτό του/της. Το συμπληρωμένο έντυπο αξιολόγησης θα πρέπει να φυλάσσεται στον Ατομικό Φάκελο του/της μαθητή/τριας στο Γραφείο του Υπεύθυνου Β.Δ. ΕΑΕ.

Το επισυναπτόμενο έντυπο (**ΕΝΤΥΠΟ 2**) συμπληρώνεται, ανά τετράμηνο, από τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα Στήριξης. Αυτό το Έντυπο φυλάσσεται στον Ατομικό Φάκελο του/της μαθητή/τριας και λαμβάνεται στη συνολική αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας.

Το επισυναπτόμενο έντυπο (**ΕΝΤΥΠΟ 3**) αφορά στη μετάβαση των παιδιών με ειδικές ανάγκες, τα οποία φοιτούν στα Ειδικά Σχολεία και τις Ειδικές Μονάδες Λυκείων και Τεχνικών Σχολών, από το εκπαιδευτικό πλαίσιο στην εργασία με στήριξη. Η ολοκλήρωσή του υπήρξε αποτέλεσμα συνεργασίας του ΥΠΠ και του Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες (ΤΚΕΑΑ). Το έντυπο αυτό ενδιαφέρει τους/τις τελειόφοιτους/ες μαθητές/τριες της Ειδικής Μονάδας και συμπληρώνεται στο τέλος του Β΄ τετραμήνου της Γ΄ Λυκείου από τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό της μονάδας σε συνεργασία με τον Σύμβουλο του σχολείου και τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών. Για περισσότερες πληροφορίες, μπορείτε να ανατρέξετε σε σχετική εγκύκλιο με θέμα «Θεσμικό Πλαίσιο Μετάβασης και Ένταξης από την Ειδική Εκπαίδευση στην Απασχόληση με Στήριξη στην Ανοικτή Αγορά Εργασίας» <http://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp5767a>.

5. Αξιολόγηση Μαθητών/τριών ΕΑΕ

Η αξιολόγηση των παιδιών της ΕΑΕ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη συναισθηματική στήριξη και στην ενίσχυση της αυτοεικόνας τους. Καθοριστική σημασία στην τελική αξιολόγηση αυτών των παιδιών πρέπει να έχει η προσπάθεια και η μικρή, έστω, πρόοδός τους.

Οι διδάσκοντες/ουσες καθηγητές/τριες στα τμήματα αυτών των παιδιών (ανεξαρτήτως ειδικότητας) μπορούν να εφαρμόζουν εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης (κυρίως διαμορφωτική αξιολόγηση και εργασίες/project) και να ετοιμάζουν διαφοροποιημένο υλικό, σύμφωνα με τις δυνατότητες των μαθητών/τριών. Επίσης, μπορούν να διαφοροποιούν το εξεταστικό δοκίμιο σύμφωνα με τις εισηγήσεις που βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, http://www.moec.gov.cy/eidiki_ekpaidefsi/ekpaideftiko_yliko/genikes_odigies_prosarmogh_exetastikon_dkimion_ea.pdf. Όταν οι διδάσκοντες/ουσες στο τμήμα και οι διδάσκοντες/ουσες στα Προγράμματα Στήριξης είναι διαφορετικοί (ειδικές περιπτώσεις), κρίνεται απαραίτητο όπως συνεργάζονται για την αξιολόγηση των παιδιών.

Η διδασκαλία στα προγράμματα ΕΑΕ βασίζεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της τάξης του παιδιού, η οποία θα πρέπει να προσφέρεται σε απλοποιημένη/διαφοροποιημένη μορφή, ανάλογα πάντοτε με τις εκάστοτε εκπαιδευτικές του ανάγκες/ικανότητες.

6. Φοίτηση με το Καθεστώς του/της Μαθητή/τριας που λαμβάνει Πιστοποιητικό Παρακολούθησης Μαθητής/τρια που, μετά από απόφαση της ΕΕΕΑΕ, θα φοιτήσει με το καθεστώς του/της μαθητή/τριας που λαμβάνει Πιστοποιητικό Παρακολούθησης, δεν θα αξιολογείται με βαθμό επίδοσης στα τετράμηνα, αλλά θα του/της παρέχεται Πιστοποιητικό Παρακολούθησης, το οποίο θα περιλαμβάνει περιγραφική εκτίμηση της παρουσίας του/της στην τάξη. Στο τέλος της σχολικής χρονιάς θα επιδίδεται στον/στη μαθητή/τριας Πιστοποιητικό Παρακολούθησης/Απόλυσης. Νοείται ότι ο/η μαθητής/τρια έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τους/τις υπόλοιπους/ες μαθητές/τριες και υποχρεούται να συμμετέχει σε όλες τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες του σχολείου.

Εάν μαθητής/τρια Γυμνασίου, που λαμβάνει Πιστοποιητικό Παρακολούθησης, επιθυμεί να ενταχθεί σε «καθεστώς συνηθισμένης φοίτησης» και να λάβει συνηθισμένο απολυτήριο, ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Σε περίπτωση που **επιτύχει στις εξετάσεις των εξεταζόμενων γνωστικών αντικειμένων** και στις τρεις τάξεις, τότε:

Δικαιούται να λάβει «συνηθισμένο απολυτήριο», στο οποίο θα αναγράφεται η βαθμολογία των τεσσάρων μόνο μαθημάτων. Το απολυτήριο αυτό θα πρέπει να συνοδεύεται με επιστολή του/της Διευθυντή/τριας του σχολείου, στην οποία θα συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα:

«Βάσει του άρθρου 18(4α και 6) των Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης νόμων του 1999 έως 2014 και έπειτα από εισήγηση της ΕΕΕΑΕ, ο/η μαθητής/τρια δεν υποβαλλόταν σε εξετάσεις και διαγωνίσματα και λάμβανε Πιστοποιητικό Παρακολούθησης. Μετά από αίτημα των γονέων του/της, παρακάθισε σε εξετάσεις των τριών (3) τάξεων Α΄ Β΄ Γ΄ και έχει επιτύχει. Ως εκ τούτου, μπορεί να εγγραφεί στην Α΄ τάξη

Λυκείου / Τεχνικής Σχολής με το καθεστώς της συνηθισμένης φοίτησης.» Σημειώνεται ότι η εξεταστέα ύλη που αφορά στα εξεταζόμενα γνωστικά αντικείμενα ισχύει ανεξαιρέτως για όλους/όλες τους/τις μαθητές/τριες.

β. Για τους/τις μαθητές/τριες Λυκείου/ Τεχνικής Σχολής που φοιτούν με το καθεστώς «του/της μαθητή/τριας που λαμβάνει Πιστοποιητικό Παρακολούθησης» και επιθυμούν να ενταχθούν στο «καθεστώς της συνηθισμένης φοίτησης» και να λάβουν «συνηθισμένο απολυτήριο», θα πρέπει να ακολουθείται η ίδια διαδικασία που ισχύει στο Γυμνάσιο, ενώ στο απολυτήριο θα αναγράφεται η βαθμολογία μόνο σε όσα γνωστικά αντικείμενα θα εξετάζεται (βλ. παραγράφους 1α και 1β).

B. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΑΕ

1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα ΕΑΕ και Ειδικών Μονάδων

Για όλους τους/τις μαθητές/τριες που φοιτούν στις Ειδικές Μονάδες ή που λαμβάνουν Στήριξη καταρτίζεται ειδικό ωρολόγιο εβδομαδιαίο πρόγραμμα, το οποίο περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του/της μαθητή/τριας, το τμήμα, την ομάδα, τα μαθήματα στήριξης, τις περιόδους, το ονοματεπώνυμο και τη θέση του διδάσκοντα καθηγητή. Το ωρολόγιο πρόγραμμα, μαζί με τις διευκολύνσεις/απαλλαγές των μαθητών/τριών, αναρτάται από τον Υπεύθυνο Β.Δ. Ειδικής Αγωγής στην πινακίδα του Καθηγητικού Συλλόγου και αποστέλλεται πριν το τέλος του Σεπτεμβρίου στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης και στα Επαρχιακά Γραφεία Μ.Ε.

2. Πρόγραμμα παιδιών με Απώλεια Ακοής

Για την οργάνωση και λειτουργία του Προγράμματος Ένταξης παιδιών με Απώλεια Ακοής να ακολουθούνται οι οδηγίες της εγκυκλίου ημερομηνίας 25/8/2008 με θέμα: *Πρόγραμμα Εκπαίδευσης παιδιών με απώλεια Ακοής στη Μέση και Τεχνική Εκπαίδευση* (αρ. εγκ. δμε 3421). Για τις ειδικές διευκολύνσεις των παιδιών με απώλεια ακοής κατά τις εξετάσεις βλέπετε πιο κάτω στην παράγραφο Ζ4.

3. Πρόγραμμα παιδιών με Απώλεια Όρασης

Για τον καταρτισμό του ατομικού προγράμματος των παιδιών με προβλήματα όρασης το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης συνεργάζεται με τη Σχολή Τυφλών. Η ένταξη των παιδιών αυτών γίνεται όπως και η ένταξη των παιδιών με Μαθησιακές Δυσκολίες. Το πρόγραμμα παρακολουθείται από Συνδετικούς Λειτουργούς της Μ.Ε και Ειδικούς της Σχολής Τυφλών.

4. Καταρτισμός του Προγράμματος ΕΑΕ

α) Στη Μέση Εκπαίδευση ο/η μαθητής/τρια αποσύρεται οπωσδήποτε από τα μαθήματα που απαλλάσσεται για την παροχή ειδικής εκπαίδευσης (βλ. πιο κάτω: *Απαλλαγές, παρ. Β6*). Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, ο/η μαθητής/τρια έχει τη δυνατότητα να αποσυρθεί από οποιοδήποτε άλλο

μάθημα, κατά προτίμηση μη εξεταζόμενο, νοουμένου ότι το εισηγείται η ομάδα Ειδικής Αγωγής του σχολείου (Β.Δ.-Υπεύθυνος ΕΑΕ, Καθηγητής/τρια ΣΕΑ, Προγραμματιστής), με τη συνεργασία του Συνδεδειγμένου Λειτουργού και του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου. Σε τέτοια περίπτωση, απαιτείται η γραπτή συγκατάθεση του γονέα/κηδεμόνα και η τελική έγκριση από την Προϊσταμένη Ειδικής Αγωγής. Ο/Η μαθητής/τρια δεν αποσύρεται από μονώωρα μαθήματα, εκτός κι αν υπάρχει απόφαση από την ΕΕΕΑΕ για απαλλαγή.

β) Στην Τεχνική Εκπαίδευση ο/η μαθητής/μαθήτρια αποσύρεται οπωσδήποτε από τα μαθήματα που απαλλάσσεται για την παροχή ειδικής εκπαίδευσης. Ο/Η μαθητής/τρια έχει τη δυνατότητα να αποσυρθεί από οποιοδήποτε άλλο μάθημα, κατά προτίμηση μη εξεταζόμενο, νοουμένου ότι το εισηγείται η ομάδα Ειδικής Αγωγής του σχολείου (ΒΔ-Υπεύθυνος ΕΑΕ, Καθηγητής/τρια ΣΕΑ, Προγραμματιστής) με τη συνεργασία του Συνδεδειγμένου Λειτουργού και του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου. Ο/Η μαθητής/τρια δεν αποσύρεται από μονώωρα μαθήματα, εκτός κι αν υπάρχει απόφαση από την ΕΕΕΑΕ για απαλλαγή.

5. Ευθύνη Εφαρμογής Προγραμμάτων ΕΑΕ

Η πλήρης εφαρμογή του καθορισμένου προγράμματος των ωρών Στήριξης, το οποίο και υπόκειται σε επιθεώρηση από τους Επιθεωρητές, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε όλα τα άλλα μαθήματα, θεωρείται ευθύνη των Διευθυντών. Οποιαδήποτε αλλαγή πρέπει να κοινοποιείται στο ΥΠΠ. Σε περίπτωση κατά την οποία ο/η μαθητής/μαθήτρια δεν παρουσιάζεται στα μαθήματα Στήριξης, ο Β.Δ. Ειδικής Αγωγής οφείλει να ενημερώσει άμεσα τους γονείς και τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό του Σχολείου. Οι γονείς και ο Συνδεδειγμένος Λειτουργός του Σχολείου πρέπει να ενημερώνονται ακόμη και όταν ο/η μαθητής/τρια απουσιάζει συστηματικά από το σχολείο ή αρνείται να παρακολουθήσει το πρόγραμμα του σχολείου.

Οι ώρες Στήριξης αποτελούν διδακτικές περιόδους και ως τέτοιες πρέπει να εκλαμβάνονται. Σε περιπτώσεις διαγωνισμάτων, θα πρέπει να γίνονται οι ανάλογες αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα ή/και διευθετήσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων καθηγητών. Εάν κριθεί αναγκαία η αλλαγή περιόδου Στήριξης, θα πρέπει:

- Να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το μάθημα από το οποίο θα αποσυρθεί τη συγκεκριμένη περίοδο ο/η μαθητής/τριας.
- Να ενημερώνεται ο/η καθηγητής/τρια του τμήματος για την απουσία του/της μαθητή/τριας από το μάθημά του/της.
- Να ενημερώνεται ο/η μαθητής/τρια για την ενότητα που έχει παραδοθεί κατά την απουσία του, το υλικό που έχει δοθεί και την κατ' οίκον εργασία που έχει ανατεθεί.

Τα μαθήματα ΕΑΕ αρχίζουν με την έναρξη των μαθημάτων και τερματίζονται κανονικά με το τέλος του σχολικού έτους, όπως και τα υπόλοιπα μαθήματα.

6. Απαλλαγές

I. Απαλλαγές Γυμνασίου

A. Για την Α΄ τάξη Γυμνασίου

Υποχρεωτική παρακολούθηση του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών.

Η υποχρεωτική παρακολούθηση των Αρχαίων Ελληνικών στην Α΄ τάξη Γυμνασίου δίνει τη δυνατότητα στους/στις μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, ώστε να διαφανεί αν υπάρχει πραγματική δυσκολία ή αν μπορεί να αντεπεξέλθει στο μάθημα αυτό, το οποίο κι ενδεχομένως θα επιλέξει ως μάθημα Κατεύθυνσης στο Λύκειο. Οι μαθητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να απαλλαγούν από τα Αρχαία Ελληνικά στη Β΄ τάξη, αφού ακολουθηθεί η *Διαδικασία Απαλλαγής από Αρχαία Ελληνικά* (βλ. σημ. Δ).

Ο/Η Β.Δ. υπεύθυνος/η για τα Προγράμματα Ειδικής Αγωγής δίνει οδηγίες στους/στις διδάσκοντες/ουσες των Αρχαίων Ελληνικών, ώστε:

- Παράλληλα με τη συντρέχουσα αξιολόγηση, να εφαρμόζουν και εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης (κυρίως διαμορφωτική αξιολόγηση και εργασίες/project) και να ετοιμάζουν διαφοροποιημένο υλικό, σύμφωνα με τις δυνατότητες των παιδιών.
- Να δείχνουν κατανόηση και επιείκεια στα παιδιά που τυγχάνουν στήριξης ή/και διευκολύνσεων, τόσο στο πλαίσιο της διεξαγωγής του μαθήματος όσο και κατά την αξιολόγησή τους.
- Να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη ότι η συναισθηματική στήριξη και η ενίσχυση της αυτοεικόνας των παιδιών της Ειδικής Αγωγής αποτελεί εκπαιδευτική προτεραιότητα. Καθοριστική σημασία στην τελική αξιολόγηση αυτών των παιδιών θα πρέπει να έχει η προσπάθεια που καταβάλλουν, καθώς και η πρόοδος που παρουσιάζουν σε σχέση με τον εαυτό του/της.
- Να παραχωρούνται στους/στις μαθητές/τριες οι διευκολύνσεις που προνοούνται από τον Νόμο και τους Κανονισμούς Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Οι μαθητές/τριες απαλλάσσονται από τα μαθήματα: Οικιακή Οικονομία (2π), Γεωγραφία (1π) και Γαλλικά (2π).

A1. Δύναται να εξαιρούνται από το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών (μετά από απόφαση της ΕΕΕΑΕ) στην Α΄ τάξη Γυμνασίου οι μαθητές/τριες:

α) Με απώλεια Ακοής και Όρασης.

β) Με νοητική υστέρηση, Γενετικά Σύνδρομο και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος που παρακολουθούν Ειδικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης.

γ) Οι μαθητές/τριες του Μουσικού Σχολείου νοείται ότι δεν θα απαλλάσσονται από τη Μουσική, γι' αυτό θα απαλλάσσονται εξ ανάγκης από το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών ή/και της 2^{ης}

Ξένης Γλώσσας.

Β. Για τη Β΄ τάξη Γυμνασίου

Απαλλαγή από Μουσική (2π), Γεωγραφία (1π) και Γαλλικά (2π).

ή

Απαλλαγή από Αρχαία Ελληνικά (4π) και Γαλλικά (2π) αφού ακολουθηθεί η Διαδικασία Απαλλαγής από Αρχαία Ελληνικά (βλ. σημ. Δ) και εκδοθεί σχετική απόφαση της ΕΕΕΑΕ).

B1: Οι μαθητές/τριες του Μουσικού Σχολείου νοείται ότι δεν θα απαλλάσσονται από τη Μουσική, γι' αυτό θα απαλλάσσονται από το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών ή/και της 2^{ης} Ξένης Γλώσσας.

B2: Για τους/τις μαθητές/τριες με: (α) απώλεια Ακοής και Όρασης, (β) Γενετικά Σύνδρομα και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος που παρακολουθούν Ειδικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης ισχύει ό,τι και στην Α΄ τάξη (βλ. σημ. Α1).

Γ. Για τη Γ΄ τάξη Γυμνασίου

Απαλλαγή από Γαλλικά (2π), Μουσική (1), Οικιακή Οικονομία (1)

Απόσυρση από Θρησκευτικά (1π):

Θα παραμένουν στην τάξη για 1 περίοδο (από τις δύο) και θα τυγχάνουν εναλλακτικών τρόπων αξιολόγησης, πέρα από το διαγώνισμα.

ή

Συνέχιση της απαλλαγής από Αρχαία Ελληνικά ή Γαλλικά, εάν είχε ήδη την παραχώρηση αυτή στη Β΄ τάξη Γυμνασίου.

Γ1. Για τους/τις μαθητές/τριες: (α) με απώλεια Ακοής και Όρασης, (β) Γενετικά Σύνδρομα και Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος που παρακολουθούν Ειδικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης, καθώς και (δ) για τους/τις μαθητές/τριες του Μουσικού Σχολείου, ισχύει ό,τι έχει γραφτεί γι' αυτούς στην Α΄ (βλ. σημ.Α1) και Β΄ (βλ. σημ.Β1,Β2) τάξη.

Γ2. Σημειώνεται ότι κατά την επαναξιολόγηση των μαθητών/τριών της Γ΄ τάξης Γυμνασίου για αλλαγή βαθμίδας, θα παραχωρείται απαλλαγή από τα Αρχαία Ελληνικά σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες θα ακολουθήσουν τις ομάδες Προσανατολισμού Β΄, Γ΄ και Δ΄. Νοείται ότι εάν δεν παραχωρηθούν περίοδοι στήριξης στον/στην μαθητή/τρια, οι απαλλαγές θα παραχωρηθούν μόνο εάν κριθεί απαραίτητο.

Δ. Διαδικασία Απαλλαγής από Αρχαία Ελληνικά:

Για να απαλλαγεί ένας/μία μαθητής/τρια στη Β΄ Γυμνασίου από το μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, θα αποστέλλεται εισήγηση του σχολείου προς την ΕΕΕΑΕ (αρχές Μαΐου), με ενυπόγραφη βεβαίωση του γονέα ότι γνωρίζει τις συνέπειες που θα έχει αυτό στην επιλογή του παιδιού για την ομάδα προσανατολισμού Α΄ στο Λύκειο και θα αξιολογείται για λήψη σχετικής απόφασης.

Το σχολείο θα αποστέλλει στην Επαρχιακή Επιτροπή Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης: (α) την εισήγησή του (με τη συγκατάθεση του γονέα και την υπογραφή του ως αναφέρεται πιο πάνω), (β) εκπαιδευτική αξιολόγηση του/της μαθητή/τριας που θα παρουσιάζει τη μαθησιακή εικόνα του/της μαθητή/τριας στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών, (γ) δείγματα διαγωνισμάτων και (δ) βαθμολογία τετραμήνου. Θα ενημερώνεται σχετικά ο Συνδεδειγμένος Λειτουργός του σχολείου.

Η απαλλαγή από τα Αρχαία Ελληνικά δύναται να παραχωρείται, αφού τηρηθεί η Διαδικασία απαλλαγής από Αρχαία Ελληνικά (βλ. πιο πάνω), μόνο στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς και θα ισχύει για την επόμενη. Δεν θα παραχωρούνται απαλλαγές από Αρχαία Ελληνικά κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, γιατί δεν θα είναι δυνατόν να δοθούν στον/η μαθητή/τρια περίοδοι στήριξης, ώστε να διαφοροποιηθεί το πρόγραμμά του/της από την ομάδα των μαθητών/τριών που θα λαμβάνουν άλλες απαλλαγές.

II. Απαλλαγές και στήριξεις μαθητών/τριών ΕΑΕ Λυκείου

A. Για την Α΄ τάξη Λυκείου:

Ομάδα Προσανατολισμού Α΄

- Απαλλαγές: από Σχεδιασμό και Τεχνολογία (2π) και 2^η Ξένη Γλώσσα (2)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π), Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (1π), Ιστορία Κατεύθυνσης (1π)

Ομάδα Προσανατολισμού Β΄

- Απαλλαγές: από Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (2π), 2^η Ξένη Γλώσσα (2π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κατεύθυνσης (1π), Φυσική Κατεύθυνσης (1π), Χημεία (0,5π), Βιολογία (0,5π)

Ομάδα Προσανατολισμού Γ΄

- Απαλλαγές: από Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (2π) και 2^η Ξένη Γλώσσα (2)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κατεύθυνσης (1π), Ιστορία Κ.Κ. (1π), Οικονομικά Προσανατολισμού (1π)

Ομάδα Προσανατολισμού Δ΄

- Απαλλαγές: από Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (2π) και 2^η Ξένη Γλώσσα (2)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π), Οικονομικά Προσανατολισμού (1π), Αγγλικά Κατεύθυνσης (1π).

B. Για τη Β΄ τάξη Λυκείου:

Κατεύθυνση Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Ξένων Γλωσσών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Θετικών Επιστημών- Πληροφορικής- Τεχνολογίας

- Απαλλαγές: Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (1,5π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1,5)

Κατεύθυνση Οικονομικών Επιστημών

- Απαλλαγές: Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (1,5π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1,5)

Κατεύθυνση Εμπορίου και Υπηρεσιών

- Απαλλαγές: Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (1,5π), Φυσική (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1,5π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Καλών Τεχνών

- Απαλλαγές: Αρχαία Ελληνικά/Αρχαιογνωσία (1,5π), Φυσική (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1,5π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Γ. Για την Γ΄ τάξη Λυκείου

Κατεύθυνση Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Ξένων Γλωσσών και Ευρωπαϊκών Σπουδών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Θετικών Επιστημών- Πληροφορικής- Τεχνολογίας

- Απόσυρση: Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π)

Κατεύθυνση Οικονομικών Επιστημών

- Απόσυρση: Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π)

Κατεύθυνση Εμπορίου και Υπηρεσιών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Κατεύθυνση Καλών Τεχνών

- Απαλλαγή από Φυσική (1π) και απόσυρση από Θρησκευτικά (1π)
- Στήριξη: Νέα Ελληνικά (1π), Μαθηματικά Κ.Κ. (1π)

Αν για κάποιους λόγους ο/η μαθητής/τρια δεν αποσυρθεί από το μάθημα από το οποίο απαλλάσσεται, τότε παραμένει στην τάξη χωρίς να αξιολογείται ή/και αναλαμβάνει δράσεις που μπορεί να του ανατεθούν από τη Διεύθυνση του σχολείου.

7. Απουσίες

Για τις απουσίες των μαθητών/τριών Ειδικής Αγωγής ισχύουν οι «Κανονισμοί Λειτουργίας των Δημόσιων Σχολείων Μέσης Εκπαίδευσης».

8. Παροχή Διευκολύνσεων

Ευθύνη της Διεύθυνσης του σχολείου (Β.Δ. Υπεύθυνου Ειδικής Αγωγής) αποτελεί η παροχή στα παιδιά όλων των ειδικών διευκολύνσεων, όπως έχουν αποφασισθεί από τις Επαρχιακές Επιτροπές και η ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων καθηγητών σχετικά με το ποιοι/ποιες μαθητές/τριες της ΕΕΕΑΕ λαμβάνουν διευκολύνσεις. Σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, η ΕΕΕΑΕ δύναται να παραχωρεί όλες ή μερικές από τις πιο κάτω διευκολύνσεις:

- Πρόσθετος χρόνος εξέτασης, ανάλογος των αναγκών της κάθε περίπτωσης.
- Περίοδοι ανάπαυσης ή υπό εποπτεία διαλείμματα εντός ή εκτός της αίθουσας εξετάσεων.
- Εναλλακτικοί τρόποι πρόσβασης στα εξεταστικά δοκίμια.
- Απαλλαγή από την ορθογραφία και τη στίξη.

Όπου χρειάζεται, να γίνονται διαφοροποιήσεις της οπτικής παρουσίασης του εξεταστικού δοκιμίου, οι οποίες να περιλαμβάνουν:

- (α) Ποσοστιαία μεγέθυνση των γραμμάτων του εξεταστικού δοκιμίου, ανάλογα με την περίπτωση.

(β) Μεταγλώττιση σε και από Braille από λειτουργούς της Σχολής Τυφλών .

(γ) Χρήση οθόνης αφής.

(δ) Ανάγνωση των ερωτήσεων στους υποψηφίους, όταν η πρόσβαση στο εξεταστικό δοκίμιο είναι αδύνατη.

(ε) Νοηματική υποβολή ή χειλανάγνωση των ερωτήσεων σε κωφούς υποψηφίους από ειδικούς εκπαιδευτικούς κωφών.

(στ) Χρήση ειδικών ενισχυτών στα δοκίμια ακρόασης-κατανόησης για κωφούς υποψηφίους.

(ζ) Χρήση ηχογραφημένων ερωτήσεων. Η διαφοροποίηση αυτή επιτρέπεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο όταν δεν υπάρχει άλλος τρόπος στήριξης των υποψηφίων.

(η) Απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου, νοουμένου ότι δεν προδιαγράφεται η απάντηση.

Εναλλακτικοί τρόποι παρουσίασης απαντήσεων:

Δύναται να επιτρέπεται η χρήση μηχανικών ή τεχνολογικών μέσων, εξαιρουμένων των ορθογραφητών, ηλεκτρονικών πηγών αναφοράς ή παρόμοιων ηλεκτρονικών μέσων, από εξεταζομένους, οι οποίοι δεν είναι ικανοί να γράψουν ή δυσκολεύονται να γράψουν ή χρειάζονται υποστήριξη κατά τη διάρκεια της εξέτασης. Επιτρέπεται, επίσης, η χρήση «μεταγραφέα», μόνο σε περιπτώσεις όπου οι απαντήσεις δεν μπορούν να δοθούν διαφορετικά. Σε τέτοια περίπτωση η καταγραφή των απαντήσεων γίνεται επί λέξει στην παρουσία παρατηρητή. Νοείται ότι ο χρόνος καταγραφής των απαντήσεων από τον μεταγραφέα δεν αφαιρείται από τον συνολικό χρόνο της εξέτασης.

Στις περιπτώσεις που η ορθογραφία και η στίξη αποτελούν αντικείμενο εξέτασης, παραχωρείται εξαίρεση από τη βαθμολόγησή τους. Σε περιπτώσεις εξαίρεσης από τη βαθμολόγηση της ορθογραφίας και της στίξης, όταν αυτή αποτελεί μέρος της συνολικής βαθμολόγησης του γραπτού, παρέχεται προσαρμογή της βαθμολογίας ως αντιστάθμισμα.

Γ. ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΕ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ

1. Γενικά

Η φοίτηση παιδιού με Ειδικές Ανάγκες, για το οποίο προσδιορίζεται ειδική αγωγή και εκπαίδευση από την ΕΕΕΑΕ, δύναται να αποφασιστεί να γίνεται σε Ειδική Μονάδα που λειτουργεί σε συνηθισμένο σχολείο.

Στόχοι του προγράμματος Ειδικών Μονάδων είναι:

- Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των παιδιών με Ειδικές Ανάγκες
- Η κοινωνικοποίησή τους
- Η συναισθηματική τους ασφάλεια
- Η απόκτηση δεξιοτήτων που θα τους βοηθήσουν στη μελλοντική επαγγελματική τους αποκατάσταση και τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία.

Στις Ειδικές Μονάδες μπορούν να ενταχθούν μαθητές/τριες, μετά από απόφαση της ΕΕΑΕ, όπως ορίζουν οι Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμοι και Κανονισμοί του 1999 έως 2014. Οι μαθητές/τριες της Ειδικής Μονάδας που φοιτούν με ειδικό καθεστώς, εγγράφονται κανονικά στο μητρώο μαθητών/τριών του σχολείου και λαμβάνουν Πιστοποιητικό Παρακολούθησης. (ΕΝΤΥΠΟ ..)

Η διδακτική προσέγγιση στις Ειδικές Μονάδες γίνεται διαθεματικά και οι Εκπαιδευτικοί επιμορφώνονται σχετικά. Για την εξυπηρέτηση των αναγκών και την ασφάλεια των μαθητών/τριών των ειδικών μονάδων εργοδοτούνται Σχολικοί Βοηθοί. Τη γενική ευθύνη της ασφάλειας φέρουν οι σχολικές μονάδες.

2. Καταρτισμός Προγράμματος Ειδικής Μονάδας στη Μέση Εκπαίδευση

Το πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας, αφού καταρτιστεί, πρέπει να αναρτηθεί στην πινακίδα του Καθηγητικού Συλλόγου (με την μορφή του Ωρολογίου Εβδομαδιαίου Προγράμματος Στήριξης που περιγράφηκε πιο πάνω) και να αποσταλεί στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης, καθώς και στα Επαρχιακά Γραφεία Παιδείας.

Για τον καταρτισμό του ωρολογίου προγράμματος πρέπει να ληφθούν αυστηρά υπόψη οι πιο κάτω παράμετροι:

- Οι μαθητές/τριες εντάσσονται όλοι σε ένα τμήμα του γενικού σχολείου (εφόσον δεν ξεπερνούν τους/τις τρεις μαθητές/τριες), ανάλογα με την τάξη τους.
- Οι μαθητές/τριες αποσύρονται για παροχή ειδικής εκπαίδευσης στην Ειδική Μονάδα οπωσδήποτε κατά τις περιόδους των εξεταζόμενων μαθημάτων.
- Οι μαθητές/τριες εντάσσονται σε μαθήματα στα οποία μπορούν να ανταποκριθούν και τα οποία προάγουν, καλλιεργούν και αναπτύσσουν τις κοινωνικές και τις ατομικές τους δεξιότητες. Ως εκ τούτου, εντάσσονται κυρίως στα εξής μαθήματα: Οικιακή Οικονομία, Τέχνη, Μουσική, Γυμναστική, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Σχεδιασμός και Τεχνολογία.
- Οι μαθητές/τριες εντάσσονται στα εργαστήρια σε περιπτώσεις εργαστηριακών μαθημάτων.

Σημειώνεται ότι οι περίοδοι της Ειδικής Μονάδας:

- Ανατίθενται σε έναν καθηγητή για κάθε ειδικότητα και αποφεύγεται να ανατίθενται σε εκπαιδευτικούς που απασχολούνται μερικώς στο σχολείο.
- Αποτελούν διδακτικές περιόδους και ως τέτοιες μόνο πρέπει να εκλαμβάνονται.

Οι διδάσκοντες/ουσες στις Ειδικές Μονάδες οφείλουν να συμμετέχουν στους συντονισμούς των Ειδικών Μονάδων. Σε περίπτωση που αυτό δεν είναι εφικτό λόγω άλλων καθηκόντων, οι διδάσκοντες/ουσες έχουν την ευθύνη να ενημερώνονται από τον Υπεύθυνο της Ειδικής Μονάδας. Όλοι οι διδάσκοντες/ουσες οφείλουν να τηρούν Ατομικό Φάκελο για τον/την κάθε μαθητή/τρια, στο οποίο θα συμπεριλαμβάνεται το εκπαιδευτικό υλικό.

Τα μαθήματα των Ειδικών Μονάδων αρχίζουν με την έναρξη των μαθημάτων και τερματίζονται κανονικά με το τέλος του σχολικού έτους, όπως και τα υπόλοιπα μαθήματα.

3. Τύποι Ειδικών Μονάδων

α) Ειδικές Μονάδες Γυμνασίων

Το πρόγραμμα της Ειδικής Μονάδας Γυμνασίου (αριθμός περιόδων και μαθήματα) καθορίζεται από το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό, τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο και την ομάδα Ειδικής Αγωγής του σχολείου (Υπεύθυνος ΒΔ Ειδικής Αγωγής, Καθηγητής/τρια Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής), σύμφωνα με τις εκάστοτε ειδικές ανάγκες των μαθητών/τριών.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα που ακολουθείται είναι εξατομικευμένο, ανάλογα με τις ανάγκες των παιδιών σε κάθε Μονάδα και στοχεύει στην απόκτηση λειτουργικών γνώσεων και δεξιοτήτων. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ανατρέχουν σε σχετικό υλικό που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας, http://www.moec.gov.cy/eidiki_ekpaidefsi/ekpaideftiko_yliko.html.

Η αξιολόγηση (π.χ. διαγωνίσματα, προφορική εξέταση) θα πρέπει να βασίζεται σε ό,τι διδάχτηκαν οι μαθητές/τριες και θα έχει ως σκοπό την ανατροφοδότηση και τη διαπίστωση της επίτευξης των εξατομικευμένων στόχων που τέθηκαν για κάθε παιδί.

β) Ειδικές Μονάδες Λυκείων

Στα Λύκεια μπορεί να λειτουργεί Ειδικό Πρόγραμμα Μικτής Φοίτησης, με τρεις μέρες φοίτησης στο σχολείο και δύο μέρες παρακολούθησης προεπαγγελματικού προγράμματος σε χώρους εκτός σχολείου, σε περιπτώσεις που αυτό είναι εφικτό και εξυπηρετεί τις ανάγκες των μαθητών/τριών. Το πρόγραμμα Προεπαγγελματικής Εκπαίδευσης των μαθητών/τριών Λυκείου με Ειδικές Ανάγκες εντάσσεται στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των προγραμμάτων της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης στη Μέση Εκπαίδευση. Μέλημα αυτής της εκπαιδευτικής και κοινωνικής πολιτικής αποτελεί η ομαλή μετάβαση των εν λόγω μαθητών/τριών από τον σχολικό στον επαγγελματικό χώρο.

Το ημερήσιο πρόγραμμα εκτός σχολείου καταρτίζεται ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν κάθε φορά στους χώρους απασχόλησης, αφού καταγραφούν οι παρατηρήσεις σχετικά με τη συμπεριφορά και τις δεξιότητες των παιδιών από τους επόπτες-εκπαιδευτικούς. Το πρόγραμμα εντός σχολείου (αριθμός περιόδων και μαθήματα) καθορίζεται από το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης σε συνεργασία με τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό, τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο και την ομάδα Ειδικής Αγωγής του σχολείου (Υπεύθυνος Β.Δ. Ειδικής Αγωγής, Καθηγητής/τρια Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής), σύμφωνα με τις εκάστοτε ανάγκες των μαθητών/τριών.

γ) Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση

Στη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση λειτουργούν δύο τύποι προγραμμάτων ειδικής φοίτησης:

- Ειδικές Μονάδες στον Κλάδο Ξενοδοχειακών

Οι Ειδικές Μονάδες στον Κλάδο Ξενοδοχειακών λειτουργούν με 4 περιόδους ένταξης στο μάθημα Τραπεζοκομίας και 31 περιόδους στήριξης την εβδομάδα από καθηγητές/τριες κάθε ειδικότητας σε ειδικά εξοπλισμένα εργαστήρια της σχολής, στα πιο κάτω μαθήματα: Φιλολογικά, Μαθηματικά, Επαγγελματική Αγωγή, Υγιεινή, Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Τέχνη, Μουσική, Φυσική Αγωγή, Μαγειρική, Τραπεζοκομία, Πρακτική Εργασία, Κατασκευή Κοσμημάτων, Καλλιτεχνικές Δημιουργίες.

- Ειδικό πρόγραμμα στον Κλάδο Κομμωτικής

Οι μαθητές/τριες εντάσσονται σε εργαστηριακά και τεχνολογικά μαθήματα σε ειδικά εξοπλισμένα εργαστήρια της σχολής στη συνηθισμένη τάξη. Κατά τις υπόλοιπες διδακτικές περιόδους στηρίζονται από καθηγητές/τριες σε μικρές ομάδες στα μαθήματα που καθορίζονται από την ΕΕΕΑΕ και το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης, με γνώμονα τις ανάγκες των μαθητών/τριών.

Δ. ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

1. Καθήκοντα Συνδεδειγμένων Λειτουργιών

Τα καθήκοντα των Συνδεδειγμένων Λειτουργιών καθορίζονται από τους Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Κανονισμούς του 2001 και 2013 και είναι τα εξής:

- Παραλαβή έκθεσης του παιδιού.
- Καταρτισμός του εξατομικευμένου προγράμματος εκπαίδευσης σε συνεργασία με το σχολείο και τους γονείς και παρακολούθηση της εξέλιξης του παιδιού.
- Μέριμνα για την εξασφάλιση των αναγκών μέσω, διευκολύνσεων, εξοπλισμού και σύγχρονης τεχνολογίας και των απαλλαγών του παιδιού από διάφορα μαθήματα.
- Καταγραφή του εξατομικευμένου Προγράμματος Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του παιδιού.
- Παροχή στήριξης και καθοδήγησης στους γονείς των παιδιών με ειδικές ανάγκες.
- Συνεργασία με τον Β.Δ. Ειδικής Αγωγής, τον καθηγητή Συμβουλευτικής Αγωγής και τον Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο του σχολείου για την εφαρμογή του προγράμματος στήριξης του/της κάθε μαθητή/τριας.
- Σύνταξη και υποβολή προς την Επαρχιακή Επιτροπή εκθέσεων, αναφορικά με κάθε παιδί, οι οποίες περιλαμβάνουν απόψεις του γονέα, της διεύθυνσης του σχολείου, του διδακτικού προσωπικού και κάθε άλλου εμπλεκόμενου.
- Ετοιμασία εισηγήσεων προς την Επαρχιακή Επιτροπή για επαναξιολόγηση του παιδιού, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του γονέα, του ίδιου ή του σχολείου.

2. Καθήκοντα Βοηθού Διευθυντή/τριας, Υπεύθυνου/ης Προγραμμάτων Ειδικής Αγωγής

- Ευθύνη οργάνωσης, ελέγχου και ορθής λειτουργίας των προγραμμάτων ΕΑΕ.
- Διοικητική ευθύνη εφαρμογής των ωρών στήριξης, απαλλαγών και διευκολύνσεων των μαθητών/τριών.
- Δημιουργία ειδικού ωρολογίου εβδομαδιαίου προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο του/της μαθητή/τριας Ειδικής Αγωγής, το τμήμα, την ομάδα, τα μαθήματα στήριξης, τις περιόδους, το ονοματεπώνυμο και τη θέση του διδάσκοντα καθηγητή. Το ωρολόγιο πρόγραμμα, μαζί με τις διευκολύνσεις/απαλλαγές των μαθητών/τριών, αναρτάται στην πινακίδα του Καθηγητικού Συλλόγου και αποστέλλεται πριν το τέλος Σεπτεμβρίου στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης και στα Επαρχιακά Γραφεία Μ.Ε.
- Μέριμνα για παράδοση Πιστοποιητικών Παρακολούθησης στο τέλος του τετραμήνου και της σχολικής χρονιάς, στους/στις μαθητές/τριες των Ειδικών Μονάδων και όσους φοιτούν με το «καθεστώς του/της μαθητή/τριας που λαμβάνει πιστοποιητικό παρακολούθησης».
- Συνεχής επικοινωνία – συνεργασία και αλληλοενημέρωση με τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό (Σ.Λ.) και τον καθηγητή Συμβουλευτικής Αγωγής για τυχόν προβλήματα που κατά καιρούς αναφύονται.
- Ευθύνη για την τήρηση / έλεγχο του Βιβλίου Ύλης και για τη συμπλήρωση του εντύπου Ατομικής Αξιολόγησης Μαθητή/τριας από τους/τις διδάσκοντες/ουσες καθηγητές/τριες σε Προγράμματα ΕΑΕ, στην αρχή κάθε σχολικού έτους και στο τέλος κάθε τετραμήνου. Στη συνέχεια, ο Β.Δ. μελετά όλα τα έντυπα αξιολόγησης των μαθητών/τριών και στις περιπτώσεις που κρίνει ότι κάποια θέματα χρήζουν παρέμβασης ενημερώνει σχετικά τον Σ.Λ.
- Τήρηση Ατομικού Φακέλου με τις αποφάσεις της Επαρχιακής Επιτροπής Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΕΕΑΕ) για τον/την κάθε μαθητή/τρια, αντίγραφο του ατομικού δελτίου, πρόγραμμα στήριξης του/της μαθητή/τριας (ωρολόγιο), αξιολογήσεις τετραμήνων, ενδεικτικές εργασίες, διαγωνίσματα του/της μαθητή/τριας και ό,τι άλλο κρίνεται αναγκαίο.
- Τήρηση ειδικού ενημερωτικού φακέλου για τον/την κάθε μαθητή/τρια (ειδικές περιπτώσεις) με το εκπαιδευτικό και ενημερωτικό υλικό των καθημερινών δραστηριοτήτων, το οποίο θα παραλαμβάνεται από τους γονείς.
- Οργάνωση και συμμετοχή στις πολυθεματικές συναντήσεις που αφορούν στους/στις μαθητές/τριες της ΕΕΕΑΕ.
- Έλεγχος, ώστε να μην χάνονται οι ώρες στήριξης παρά μόνο για κοινές δραστηριότητες του σχολείου. Σε περιπτώσεις διαγωνισμάτων πρέπει να γίνονται οι ανάλογες αλλαγές στο ωρολόγιο πρόγραμμα.
- Συντονισμός των διδασκόντων στα προγράμματα ΕΑΕ με τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο τμήμα του/της μαθητή/τριας ΕΑΕ.

- Μέριμνα για τη διανομή, συλλογή και προώθηση όλων των απαραίτητων εντύπων σε σχέση με τη διαδικασία αξιολόγησης και επανααξιολόγησης, τα οποία ζητούνται από τις ΕΕΑΕ και φύλαξη των εντύπων αξιολόγησης που αφορούν στη μαθησιακή πορεία των μαθητών/τριών ανά τετράμηνο.
- Οργάνωση, τουλάχιστον ανά τετράμηνο, συντονισμών / πολυθεματικών συναντήσεων που αφορούν σε παιδιά ΕΑΕ, με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (γονείς, εκπαιδευτικό ψυχολόγο, Σ.Λ., Β.Δ., ΣΕΑ, διδάσκοντες/ουσες, μαθητές/τριες ΕΑΕ), τήρηση ημερολογίου και πρακτικών των συναντήσεων αυτών προς ενημέρωση όλων των εμπλεκομένων.
- Καταγραφή αναγκών υλικοτεχνικής υποδομής και εκπαιδευτικού υλικού και αποστολή τους στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής της Μ.Ε.
- Επίβλεψη για τη δημιουργία τράπεζας θεματικών ενοτήτων και φροντίδα εμπλουτισμού της με σκοπό τη συνέχισή της κατά τις επόμενες σχολικές χρονιές.
- Μέριμνα για ασφαλή μεταφορά των παιδιών σε τροχοκάθισμα, μαζί με τα παιδιά του τμήματός του, σε εκδρομές και επισκέψεις εκτός του σχολικού χώρου. Το ΥΠΠ (Γραφείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης) αναλαμβάνει το κόστος μεταφοράς, τηρουμένης της ορθής διαδικασίας.

3. Καθήκοντα Υπεύθυνου/ης Καθηγητή/τριας Ειδικής Μονάδας

- Μηνιαίος συντονισμός των διδασκόντων του τμήματος και της Μονάδας.
- Καταγραφή πρακτικών των συντονισμών και ενημέρωση όλων των εκπαιδευτικών της Μονάδας.
- Καταγραφή εξοπλισμού και εκπαιδευτικού υλικού που υπάρχει στις Μονάδες.
- Δημιουργία τράπεζας θεματικών ενοτήτων και φροντίδα εμπλουτισμού της με σκοπό τη συνέχισή της και κατά τις επόμενες σχολικές χρονιές.
- Οργάνωση, τουλάχιστον ανά τετράμηνο, πολυθεματικών συναντήσεων με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (γονείς, εκπαιδευτικό ψυχολόγο, Σ.Λ., Βοηθό Διευθυντή, Σύμβουλο, διδάσκοντες/ουσες Μονάδας).
- Καταγραφή αναγκών υλικοτεχνικής υποδομής και εκπαιδευτικού υλικού και αποστολή τους στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης.
- Διαχείριση των κονδυλίων της Ειδικής Αγωγής για εκπαιδευτικό υλικό.
- Φροντίδα για την τήρηση Ατομικών Φακέλων.
- Μέριμνα για την εμπλοκή των μαθητών/τριών της Ειδικής Μονάδας σε όλες τις δραστηριότητες του σχολείου και της τάξης.
- Πραγματοποίηση εβδομαδιαίας παιδαγωγικής συνάντησης με τους/τις μαθητές/τριες πάνω σε οποιαδήποτε θέματα ενδέχεται να προκύψουν.
- Εκπαιδευτική Αξιολόγηση μαθητή/τριας, όποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΕΑΕ.
- Οργάνωση εκπαιδευτικών εκδρομών.

4. Καθήκοντα Διδασκόντων/ουσών σε Προγράμματα Ειδικής Αγωγής

- Τήρηση Ατομικού Φακέλου με τις εργασίες του/της μαθητή/τριας.
- Τήρηση αρχείου με την πρώτη αξιολόγηση του γνωσιολογικού επιπέδου του/της μαθητή/τριας, τους στόχους και τον προγραμματισμό των μαθημάτων.
- Τήρηση Βιβλίου Ύλης.
- Επαναξιολόγηση του/της μαθητή/τριας ανά τετράμηνο, εκτός κι αν ζητηθεί νωρίτερα από κάποιο άλλο εμπλεκόμενο φορέα.
- Ενημέρωσή του για την περίπτωση του/τριας μαθητή/τριας που διδάσκει, στο πλαίσιο του Προγράμματος ΕΑΕ, από τον Σύμβουλο, τον Υπεύθυνο Τμήματος, Σ.Λ. ή/και Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο (για μαθητές/τριες ΕΑΕ).
- Συνεργασία και συντονισμός με διδάσκοντες/ουσες καθηγητές/τριες (όλων των ειδικοτήτων) του τμήματος του/της μαθητή/τριας για αλληλοενημέρωση.
- Συνεργασία με Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο και τον Σ.Λ.
- Συμμετοχή στους συντονισμούς/παιδαγωγικές ομάδες τετραμήνων του τμήματος των μαθητών/τριών ΕΑΕ.
- Ενημέρωση Β.Δ. Υπεύθυνου ΕΑΕ για την πορεία του/της μαθητή/τριας, την παρουσία και τη συμμετοχή του στο μάθημα καθώς και για οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα ενδέχεται να προκύψει.

Ε. ΚΑΤ' ΟΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα και σύμφωνα με τους Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμους του 1999 με 2014 (II.3.2) «Στα παιδιά με ειδικές ανάγκες της δημοτικής και της μέσης εκπαίδευσης που για λόγους υγείας δεν μπορούν για μακρύ χρονικό διάστημα να παρακολουθούν το κανονικό πρόγραμμα μαθημάτων στο σχολείο δυνατό να εξασφαλίζεται εκπαίδευση με άλλο τρόπο. Η παρακολούθηση μαθημάτων εκτός του σχολείου θεωρείται μέρος του κανονικού προγράμματος μαθημάτων στις κανονικές τάξεις που είναι εγγεγραμμένα τα παιδιά».

1. Περιπτώσεις Παροχής Κατ' Οίκον Εκπαίδευσης

Η κατ' οίκον Εκπαίδευση παρέχεται στις πιο κάτω περιπτώσεις:

- α) Σε παιδιά που νοσηλεύονται στο Τμήμα Ενδονοσοκομειακής Νοσηλείας Εφήβων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα (TENE) του NAM III.
- β) Σε παιδιά που παρουσιάζουν ιατρικά προβλήματα (π.χ. διάγνωση καρκίνου, καρδιοπάθειες, χειρουργικές επεμβάσεις, σωματικοί τραυματισμοί, άλλες σωματικές ασθένειες, ανορεξία).
- γ) Σε παιδιά με προβλήματα ψυχικής υγείας, με έντονα συναισθηματικά προβλήματα ή προβλήματα συμπεριφοράς, με δυσκολία προσαρμογής στον σχολικό χώρο κτλ.

Για τις περιπτώσεις α' και β', να ακολουθείται η πιο κάτω διαδικασία:

α) Υποβολή των αιτημάτων για κατ' οίκον εκπαίδευση από την Ενδονοσοκομειακή Μονάδα Νοσηλείας (α' περίπτωση) ή τη Διεύθυνση του σχολείου ή τους γονείς, με επισύναψη ιατρικής βεβαίωσης (β' περίπτωση) προς τις ΕΕΕΑΕ. Τα αιτήματα να υποβάλλονται και στο Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης του ΥΠΠ.

β) Άμεση προώθηση του αιτήματος από το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μ.Ε. προς τη ΓΔ (μέσω ΔΜΕ) για έγκριση της δαπάνης για κατ' οίκον εκπαίδευση. Καθορισμός των μαθημάτων της κατ' οίκον εκπαίδευσης, κατόπιν συνεργασίας των Λειτουργών του Γραφείου Ειδικής Αγωγής με το σχολείο και τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό.

γ) Ενημέρωση της Διεύθυνσης του σχολείου από το Γραφείο Ειδικής Αγωγής Μ.Ε. για επιλογή εκπαιδευτικών και αγορά υπηρεσιών (βλ. εγκύκλιο αρ.γρρ6187, ημερομηνίας 31 Αυγούστου 2017 με θέμα: *Αναθεωρημένη διαδικασία καταβολής αμοιβής για Κατ' οίκον Εκπαίδευση και Ενισχυτική διδασκαλία*).

δ) Ειδοποίηση των εκπαιδευτικών από τον Συνδεδειγμένο Λειτουργό για άμεση έναρξη των μαθημάτων.

Οι περιπτώσεις στο σημείο (γ) να παραπέμπονται άμεσα στην ΕΕΕΑΕ για διερεύνηση, αξιολόγηση ή επαναξιολόγηση. Η κατ' οίκον εκπαίδευσή τους αρχίζει μόνο αφού υπάρξει εισήγηση από την ΕΕΕΑΕ και σχετική έγκριση από τη Γενική Διευθύντρια. Στην περίπτωση αυτή ενημερώνονται γραπτώς τα σχολεία, για να προχωρήσουν στην εφαρμογή της απόφασης.

Σημειώνεται ότι οι περιπτώσεις α' και β' είναι περιπτώσεις με ιατρικά προβλήματα, που δεν μπορεί να αμφισβητηθεί η ανάγκη παραμονής των παιδιών εκτός σχολείου για θεραπεία, καθώς και περιπτώσεις που ήδη νοσηλεύονται στην ενδονοσοκομειακή μονάδα νοσηλείας εφήβων με σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα. Ως εκ τούτου, θεωρείται βέβαιη η εισήγηση για παροχή κατ' οίκον εκπαίδευσης από την ΕΕΕΑΕ. Για τις περιπτώσεις αυτές είναι δυνατόν να επισπευθούν οι διαδικασίες, ώστε η έναρξη της κατ' οίκον εκπαίδευσης να γίνεται πριν την εισήγηση της ΕΕΕΑΕ (όπως προαναφέρθηκε), αφού ληφθεί έγκριση από τη ΓΔ, ώστε να μην χάνεται πολύτιμος χρόνος εκπαίδευσης των παιδιών.

Η κατ' οίκον εκπαίδευση για την περίπτωση γ' ξεκινά μόνο, αφού πρώτα δοθεί εισήγηση από την ΕΕΕΑΕ και εγκριθεί από τη ΓΔ.

2. Χώρος και χρόνος διεξαγωγής μαθημάτων Κατ' οίκον Εκπαίδευσης

Ο χώρος και χρόνος διεξαγωγής των μαθημάτων καθορίζεται σε συνεργασία με τους γονείς και μπορεί να είναι είτε ο χώρος νοσηλείας του παιδιού είτε το σπίτι ή σε άλλο χώρο ο οποίος θα κριθεί ως κατάλληλος. Στις περιπτώσεις που το παιδί για κάποιο χρονικό διάστημα δεν μπορεί να παρακολουθήσει τα μαθήματα για λόγους υγείας, τότε ο εκπαιδευτικός αναπληρώνει σ' άλλη χρονική περίοδο τις ώρες που ο/η μαθητής/τρια έχει χάσει.

3. Τελικές/ Κατατακτήριες Εξετάσεις ή Ανεξετάσεις Ιουνίου για παιδιά με κατ' οίκον εκπαίδευση

Οι τελικές εξετάσεις παιδιού με κατ' οίκον εκπαίδευση, όπου χρειάζεται, γίνονται, εκτός των καθορισμένων εξεταστικών κέντρων, σε χώρους όπως το σπίτι του εξεταζομένου, το νοσοκομείο ή σε οποιονδήποτε άλλο τόπο κριθεί επιβεβλημένο από τον Διευθυντή του οικείου Τμήματος του Υπουργείου, νοουμένου ότι εξασφαλίζεται η απαιτούμενη ασφάλεια και υπάρχουν εχέγγυα επιτήρησης και διαφύλαξης του αδιάβλητου των εξετάσεων.

4. Εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την κατ' οίκον εκπαίδευση

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την Κατ' οίκον εκπαίδευση είναι αδιόριστοι εκπαιδευτικοί, εγγεγραμμένοι στον Κατάλογο Διοριστέων/Διορισίμων της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας. Σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορούν να αναλάβουν οι διδάσκοντες/ουσες στο τμήμα του/της μαθητή/τριας καθηγητές/τριες, μετά από συνεννόηση με τους Συνδετικούς Λειτουργούς του σχολείου και τους Λειτουργούς του Γραφείου Ειδικής Αγωγής. Λόγω της ιδιαιτερότητας των περιπτώσεων που χρήζουν κατ' οίκον εκπαίδευσης και της ιδιαίτερης ευαισθησίας που πιθανόν να έχουν οι μαθητές/τριες, η επιλογή των εκπαιδευτικών πρέπει να γίνεται με προσοχή και να λαμβάνονται υπόψη, κατά το δυνατόν, πέραν της παιδαγωγικής τους κατάρτισης, τα πιο κάτω κριτήρια:

- α) Η ευαισθησία τους σε θέματα Ειδικής Αγωγής και το ενδιαφέρον τους να εργασθούν με τις ιδιαίτερες αυτές περιπτώσεις.
- β) Η σχεσιακή και εμπυχωτική τους ικανότητα.
- γ) Η αποδοχή τους από τον/την ίδιο/α τον/την μαθητή/τρια.
- δ) Προηγούμενη εμπειρία που αξιολογήθηκε θετικά.

Για την παροχή της κατ' οίκον εκπαίδευσης ακολουθείται η διαδικασία Αγοράς Υπηρεσιών. Για κάθε εκπαιδευτικό που θα προσφέρει υπηρεσίες θα πρέπει να υπογράφεται σχετική «ΣΥΜΒΑΣΗ». Θα αναρτηθεί σχετική εγκύκλιος εντός Σεπτεμβρίου 2018.

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν την κατ' οίκον εκπαίδευση του/της μαθητή/τριας συμπληρώνουν ειδικό έντυπο το οποίο υπογράφεται από τον γονέα και τον Διευθυντή του σχολείου και παραμένει στο σχολείο, υπό την ευθύνη του/της Β.Δ. Υπεύθυνου/ης για τα προγράμματα Ειδικής Αγωγής.

5. Άλλα σημαντικά θέματα που αφορούν την Κατ' οίκον εκπαίδευση

- Αξιολόγηση μαθητή/τριας: Η κατ' οίκον εκπαίδευση περιλαμβάνει συνήθως τα εξεταζόμενα μαθήματα, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις άλλα μαθήματα που θα αποφασίσει η ΕΕΕΑΕ για ειδικούς λόγους. Σχετικά με τα μη εξεταζόμενα μαθήματα ή στα εξεταζόμενα στα οποία ο/η μαθητής/τρια δεν λαμβάνει κατ' οίκον εκπαίδευση, η εξεταστέα ύλη και η αξιολόγηση, που μπορεί να είναι είτε γραπτή, είτε προφορική ή ακόμη σε μορφή Project, ορίζονται σε συνεννόηση με τον εκπαιδευτικό, τον γονέα και το παιδί. Ο Υπεύθυνος Βοηθός Διευθυντής ΕΑΕ σε συνεργασία με τους/τις διδάσκοντες/ουσες στα

μαθήματα αυτά και τους καθηγητές/τριες του τμήματος του/της μαθητή/τριας καταρτίζουν εκ των προτέρων πρόγραμμα με τις ημερομηνίες και τους τρόπους αξιολόγησης του/της μαθητή/τριας για κάθε μάθημα. Αν αποφασιστεί αξιολόγηση με εργασία τύπου project, τότε δίδεται στον/στη μαθητή/τρια γραπτώς το θέμα και η ημερομηνία παράδοσής του. Αν αποφασιστεί γραπτή ή προφορική εξέταση, τότε δίδεται γραπτώς η εξεταστέα ύλη και η ημερομηνία της εξέτασης. Όσον αφορά στα εξεταζόμενα μαθήματα, η αξιολόγηση γίνεται από τον καθηγητή που αναλαμβάνει την κατ' οίκον εκπαίδευση του/της μαθητή/τριας σε συνεργασία με τον καθηγητή του τμήματος του/της μαθητή/τριας.

- Νοείται ότι για την προαγωγή των παιδιών στην επόμενη τάξη εφαρμόζονται οι κανονισμοί λειτουργίας του σχολείου, αφού ληφθεί σοβαρά υπόψη η κατάσταση υγείας και η ψυχοσυναισθηματική τους κατάσταση. Το θέμα μπορεί να παραπεμφθεί και στην ολομέλεια του Καθηγητικού Συλλόγου για λήψη των τελικών αποφάσεων, εάν αυτό χρειαστεί, παρουσία των ειδικών που χειρίζονται την περίπτωση του/της μαθητή/τριας.

- Η κατ' οίκον εκπαίδευση θεωρείται κανονική φοίτηση, ως εκ τούτου δεν καταχωρίζονται απουσίες.

- Στις τελικές εξετάσεις παρέχονται στους/στις μαθητές/τριες ειδικές διευκολύνσεις, αν υπάρχει σχετική απόφαση της ΕΕΕΑΕ. Τα εξεταστικά δοκίμια διορθώνονται από τον εκπαιδευτικό του τμήματος του/της μαθητή/τριας (εκτός εάν ο/η μαθητής/τρια παρακάθεται σε Παγκύπριες εξετάσεις).

- Η κατ' οίκον εκπαίδευση για τις περιπτώσεις Στ.1α και Στ.1β τερματίζεται με την επιστροφή του/της μαθητή/τριας στο σχολείο και επιβεβαιώνεται με απόφαση της ΕΕΕΑΕ. Οι μαθητές/τριες αυτοί μπορούν να επιστρέψουν στο σχολείο, αφού υπάρξει γραπτή βεβαίωση από τον θεράποντα ιατρό ή τον παιδοψυχίατρο του ΤΕΝΕ, πριν τη λήψη απόφασης για τερματισμό της κατ' οίκον εκπαίδευσης από την ΕΕΕΑΕ.

- Για την περίπτωση Στ.1γ, η κατ' οίκον εκπαίδευση τερματίζεται με απόφαση της ΕΕΕΑΕ μετά από εισήγηση του Εκπαιδευτικού Ψυχολόγου ή του Παιδοψυχιάτρου που παρακολουθεί το παιδί ή αφού αξιολογηθούν από την ΕΕΕΑΕ οι εισηγήσεις της πολυθεματικής ομάδας του σχολείου. Ο/Η μαθητής/τρια επιστρέφει στο σχολείο μόνο, αφού υπάρξει απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

- Η κατ' οίκον εκπαίδευση ενός/μίας μαθητή/τριας (εάν δεν υπάρξει τερματισμός) ισχύει μέχρι το τέλος της εκάστοτε σχολικής χρονιάς.

- Για την επόμενη σχολική χρονιά είναι απαραίτητη νέα εισήγηση για τερματισμό ή συνέχιση της κατ' οίκον εκπαίδευσης κατά τις διαδικασίες που έχουν περιγραφεί πιο πάνω και λήψη νέας απόφασης από τη ΓΔ.

Στ. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ, ΤΙΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ, ΑΝΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΙΟΥΝΙΟΥ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΚΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ ΜΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΑΚΟΗΣ/ΟΡΑΣΗΣ

1. Γενικές Οδηγίες

- Πριν την έναρξη της σχολικής χρονιάς, αλλά και της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου, θα πρέπει να ενημερώνονται από τον/την Β.Δ., υπεύθυνο/η για τα εν λόγω Προγράμματα, όλοι οι εμπλεκόμενοι καθηγητές/τριες σχετικά με το ποιοι/ποιες μαθητές/τριες της Ειδικής Αγωγής δικαιούνται διευκολύνσεις στα διαγωνίσματα και στις τελικές εξετάσεις Γυμνασίων, Λυκείων και Τεχνικών Σχολών και ποιες είναι αυτές, ώστε να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για την υλοποίησή τους.
- Τονίζεται ότι οι διευκολύνσεις στις εξετάσεις παρέχονται σε **ΟΛΑ** τα εξεταζόμενα μαθήματα, καθώς και στα μη εξεταζόμενα μαθήματα που πιθανόν να αποτύχουν οι μαθητές/τριες Ειδικής Αγωγής και οι μαθητές/τριες με Απώλεια Ακοής και Όρασης.
- Επισημαίνεται ότι είναι επιβεβλημένη η διαβάθμιση των διαγωνισμάτων και των εξεταστικών δοκιμίων, ώστε να δίνεται η δυνατότητα σε όλα τα παιδιά, ανεξαρτήτως επιπέδου, να επιτυγχάνουν στις τελικές εξετάσεις.
- Οι διευκολύνσεις, κατά τη διάρκεια των εξετάσεων, παρέχονται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών/τριών της Ειδικής Αγωγής. Σε καμιά περίπτωση δεν προσφέρουν στον εξεταζόμενο οποιοδήποτε πλεονέκτημα ή προβάδισμα ή προνομιακή μεταχείριση έναντι των κανονικώς εξεταζόμενων υποψηφίων και βασίζονται στη διασφάλιση της εγκυρότητας, της αξιοπιστίας και του αδιάβλητου της εξέτασης.

Όσον αφορά στον τρόπο παραχώρησης των διευκολύνσεων για σκοπούς πρόσβασης και απόλυσης, πρέπει να ακολουθούνται οι εκάστοτε οδηγίες της Υπηρεσίας Εξετάσεων ΥΠΠ, όπως αυτές αναφέρονται σε σχετική εγκύκλιο που αναρτάται πριν τις Παγκύπριες Εξετάσεις στην ιστοσελίδα της Υπηρεσίας. Για τον τρόπο παραχώρησης των διευκολύνσεων στους/στις μαθητές/τριες Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίων και Α΄, Β΄ Λυκείων/Τεχνικών Σχολών να ακολουθούνται οι πιο κάτω οδηγίες:

2. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

α) Μεταγραφέας για καταγραφή των απαντήσεων καθ' υπαγόρευση των εξεταζομένων:

- Παραχωρείται ξεχωριστή αίθουσα με δυο επιτηρητές για κάθε παιδί στο οποίο έχει παραχωρηθεί η διευκόλυνση αυτή.
- Ο επιτηρητής που θα εκτελεί καθήκοντα μεταγραφέα θα πρέπει να είναι εκπαιδευτικός ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος. Ο δεύτερος εκπαιδευτικός θα εκτελεί καθήκοντα «επιτηρητή/παρατηρητή» του μεταγραφέα, ώστε να καταγράφει πιστά όσα του υπαγορεύει το παιδί.
- Στις περιπτώσεις που είναι αδύνατο ο μεταγραφέας να είναι εκπαιδευτικός της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος, τότε καθήκοντα μεταγραφέα μπορεί να εκτελέσει εκπαιδευτικός παρεμφερούς ειδικότητας.

- Οι εμπλεκόμενοι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενημερώνονται έγκαιρα.
- Στην περίπτωση που επιπρόσθετα με τη διευκόλυνση για μεταγραφέα παρέχεται στο/στην μαθητή/τρια και η διευκόλυνση της απλοποίησης του εξεταστικού δοκιμίου, ακολουθούνται οι οδηγίες που αφορούν στη διευκόλυνση αυτή όπως αναφέρονται πιο κάτω στο σημείο δ. Την απλοποίηση αναλαμβάνει ο μεταγραφέας.

β) Μικρά Διαλείμματα:

- Η παραχώρηση της διευκόλυνσης αυτής γίνεται με τρόπο που να μην επηρεάζεται ο συνολικός χρόνος εξέτασης του μαθήματος. Στο παιδί που έχει παραχωρηθεί μόνο η διευκόλυνση των διαλειμμάτων, αυτά παραχωρούνται στο χρονικό σημείο που θα ζητηθούν από το παιδί.
- Ο συνολικός χρόνος των παραχωρούμενων διαλειμμάτων δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 30 λεπτά.
- Στις περιπτώσεις που στον εξεταζόμενο έχει παραχωρηθεί επιπλέον και η παράταση χρόνου, ο χρόνος των διαλειμμάτων δεν αφαιρείται από την παράταση χρόνου. Ως εκ τούτου, η εξέταση μπορεί να παραταθεί μέχρι και 60 λεπτά.

γ) Επιπρόσθετος Χρόνος εξέτασης:

Ο επιπρόσθετος χρόνος καθορίζεται στο 20% του παρεχόμενου για την εξέταση χρόνου εξέτασης. Σε γενικές γραμμές ορίζεται περίπου σε 20 λεπτά (πέραν του χρόνου κατά τον οποίο ο/η μαθητής/τρια πιθανόν να τυγχάνει διευκόλυνσης για απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης ή/και μικρών διαλειμμάτων), αλλά μπορεί να αυξηθεί ανάλογα με τις ανάγκες του/της μαθητή/τριας (με απόφαση της ΕΕΕΑΕ).

Κατά τα διαγωνίσματα τετραμήνων, ο πρόσθετος χρόνος δύναται να παραχωρηθεί ως εξής:

- Να ολοκληρώνεται το εξεταστικό δοκίμιο κατά τη διάρκεια του μαθήματος στήριξης ή με επίβλεψη κάποιου άλλου εκπαιδευτικού στη Βιβλιοθήκη.
- Να διαφοροποιείται το διαγώνισμα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η ολοκλήρωσή του στο χρονικό πλαίσιο της περιόδου, χωρίς να χρειάζεται πρόσθετο χρόνο, π.χ. να δίνονται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής.

δ) Ανάγνωση και απλοποίηση της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου:

- Για τους/τις μαθητές/τριες Ειδικής Αγωγής που τυγχάνουν της διευκόλυνσης αυτής καθορίζεται ξεχωριστή αίθουσα εξετάσεων από αυτήν που έχει ορισθεί για τα τμήματά τους (μόνο κατά τις τελικές εξετάσεις Ιουνίου, ανεξετάσεις Ιουνίου και κατατακτήριες εξετάσεις).

- Ο επιτηρητής, ο οποίος θα αναλάβει και την απλοποίηση, πρέπει να είναι καθηγητής/τρια της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος.
- Ο επιτηρητής, αφού παραδώσει τα γραπτά στους/στις μαθητές/τριες, διαβάζει μεγαλόφωνα στους/στις μαθητές/τριες ολόκληρο το εξεταστικό δοκίμιο, συμπεριλαμβανομένων των κειμένων ή/και ποιημάτων, και δίνει οδηγίες και επεξηγήσεις στα σημεία που θα υποδειχθούν από τους εξεταζόμενους, κατά τρόπο όμως που δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο.
- Ο επιτηρητής είναι στη διάθεση των μαθητών/τριών, καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης, για συμπληρωματικές επεξηγήσεις ή διευκρινίσεις.

Τονίζεται ότι η επεξήγηση των λέξεων για το άγνωστο κείμενο του εξεταστικού δοκιμίου των Νέων Ελληνικών δεν αφορά στις λέξεις που αποτελούν αντικείμενο εξέτασης στις λεξιλογικές ασκήσεις.

Κατά τη διάρκεια της διευκόλυνσης της ανάγνωσης και απλοποίησης της γλωσσικής διατύπωσης του εξεταστικού δοκιμίου, ο/η καθηγητής/τρια διαβάζει ολόκληρο το εξεταστικό δοκίμιο συμπεριλαμβανομένων των κειμένων ή/και ποιημάτων. Ακολουθεί σταδιακή επεξήγηση των ερωτήσεων. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ερωτά τον/τη μαθητή/τρια για τυχόν απορίες ακόμη και όταν το ίδιο το παιδί δεν ζητήσει βοήθεια.

Σημειώνεται ότι ο χρόνος που διατίθεται για τη διαδικασία απλοποίησης από τον καθηγητή δεν υπολογίζεται στον χρόνο εξέτασης. Προστίθεται στον συνολικό χρόνο εξέτασης του μαθήματος και είναι επιπρόσθετα της παράτασης χρόνου που τυχόν να δικαιούνται κάποιοι/ες μαθητές/τριες.

ε) Απαλλαγή από την ορθογραφία και τη στίξη:

Στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται προσαρμογή βαθμολογίας ως αντιστάθμισμα.

στ) Χρήση υπολογιστικής μηχανής:

Να παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης υπολογιστικής μηχανής κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και των τελικών εξετάσεων, σε όλους τους/τις μαθητές/τριες Ειδικής Αγωγής, εκτός από αυτούς που φοιτούν στην Α΄ Τάξη Γυμνασίου. Για τους/τις μαθητές/τριες αυτούς απαιτείται απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

3. Διευκολύνσεις μαθητών/τριών με Απώλεια Ακοής

α) Όλοι/ες οι μαθητές/τριες με απώλεια ακοής εισέρχονται στην αίθουσα εξέτασης, η οποία καθορίζεται από τη Διεύθυνση του σχολείου, ειδικά για τα παιδιά με απώλεια ακοής. Σε περίπτωση που οι μαθητές/τριες με απώλεια ακοής του σχολείου φοιτούν σε διαφορετικό τμήμα, για κάθε μαθητή/τρια με απώλεια ακοής ορίζεται ξεχωριστή αίθουσα εξέτασης.

β) Ο επιτηρητής, ο οποίος θα αναλάβει και τη διευκόλυνση της απλοποίησης, πρέπει να είναι ο/η καθηγητής/τρια της ειδικότητας του εξεταζόμενου μαθήματος, ο/η οποίος/α διδάσκει το μάθημα αυτό στη Στήριξη παιδιών με απώλεια ακοής. Στις περιπτώσεις μαθητών/τριών με απώλεια ακοής που δεν

λαμβάνουν στήριξη, την απλοποίηση αναλαμβάνει ο/η καθηγητής/τρια της αντίστοιχης ειδικότητας που διδάσκει στο τμήμα των παιδιών.

γ) Κατά τη διάρκεια των πρώτων 30 λεπτών της εξέτασης, οι μαθητές/τριες διαβάζουν τα θέματα και σημειώνουν τις άγνωστες λέξεις. Ακολούθως, για 15 λεπτά, ο επιτηρητής επεξηγεί λέξεις που υποδεικνύονται από τους/τις μαθητές/τριες (νοουμένου ότι δεν προδιαγράφεται η απάντηση και δεν αλλοιώνεται το δοκίμιο).

δ) Ο επιτηρητής είναι στη διάθεσή των μαθητών/τριών, καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης, για συμπληρωματικές επεξηγήσεις ή διευκρινίσεις.

ε) Τονίζεται ότι η επεξήγηση των λέξεων για το άγνωστο κείμενο του εξεταστικού δοκιμίου των Νέων Ελληνικών δεν ισχύει σε λέξεις που αποτελούν αντικείμενο εξέτασης στις λεξιλογικές ασκήσεις.

στ) Σημειώνεται ότι τα 45 περίπου λεπτά που διατίθενται για τη διαδικασία απλοποίησης είναι επιπρόσθετα του χρόνου εξέτασης του μαθήματος (προστίθενται στο συνολικό χρόνο εξέτασης του μαθήματος και είναι επιπρόσθετα της παράτασης χρόνου που δίνεται στους/στις μαθητές/τριες).

ζ) Σε όλους τους/τις μαθητές/τριες με απώλεια ακοής θα παρέχεται η διευκόλυνση της χρήσης υπολογιστικής μηχανής κατά τη διάρκεια των διαγωνισμάτων και των τελικών εξετάσεων, εκτός από αυτούς που φοιτούν στην Α΄ Τάξη Γυμνασίου. Για τους/τις μαθητές/τριες αυτούς απαιτείται απόφαση της ΕΕΕΑΕ.

Για οποιεσδήποτε διευκρινίσεις ή απορίες σχετικά με την παρούσα εγκύκλιο, παρακαλούμε όπως επικοινωνείτε με τον Συνδετικό Λειτουργό του Σχολείου σας ή τους Λειτουργούς του Γραφείου Ειδικής Αγωγής Μέσης Εκπαίδευσης (τηλ. 22800632, 22809521).

Για διάφορα έντυπα και άλλες εγκυκλίους που αφορούν στην Ειδική Αγωγή, μπορείτε να ανατρέχετε στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, στην πιο κάτω ηλεκτρονική διεύθυνση:

http://www.moec.gov.cy/eidiki_ekpaidefsi/index.html